

Sygn. akt I Ns 175/19

## 1 **Postanowienie**

Dnia 19 czerwca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Dominika Czarnecka

Protokolant: Kamila Niedziałkowska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2020 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z wniosku R. W. (1)

z udziałem H. W. (1)

o podział majątku wspólnego

### **postanawia**

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków R. W. (1) i H. W. (1) wchodzi prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Tczewie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) wraz z udziałem w prawie użytkowania wieczystego i w prawie własności wspólnych części budynku w wysokości (...) części, objętym księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tczewie o numerze (...) - o wartości 200 000 zł (dwieście tysięcy) złotych;
2. oddalić wnioski uczestników o ustalenie nierównych udziałów w ich majątku wspólnym;
3. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków R. W. (1) i H. W. (1) przez zarządzenie sprzedaży prawa opisanego w punkcie pierwszym niniejszego postanowienia stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego i określić, że suma uzyskana z jego sprzedaży, po pomniejszeniu o koszty egzekucyjne, będzie przypadająca każdemu z uczestników po połowie;
4. umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie;
5. oddalić wniosek wnioskodawcy o zasądzenie na jego rzecz od uczestniczki kosztów postępowania;
6. oddalić wniosek uczestniczki o zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawcy kosztów postępowania.

Sygn. akt I Ns 175/19

## UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. W. (1) wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego byłych małżonków, tj. jego i uczestniczki H. W. (1). Wskazał, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi: prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Tczewie prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o wartości 200.000 zł oraz ruchomości w postaci kompletu mebli wypoczynkowych o wartości 3.000 zł i kompletu mebli kuchennych o wartości 3.000 zł. Wnioskodawca żądał podziału majątku wspólnego przez sprzedaż w drodze licytacji publicznej prawa własności lokalu mieszkalnego. Następnie nastąpić miała spłata kredytu hipotecznego z uzyskanej ceny i podział pozostałej sumy pomiędzy stronami w stosunku - 70% dla wnioskodawcy i 30% dla uczestniczki postępowania. Wniósł także o przyznanie wymienionych we wniosku ruchomości na rzecz uczestniczki postępowania. Jednocześnie

wnioskodawca wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od uczestniczki kosztów postępowania. Uzasadnienie wniosku w znacznej części koncentrowało się na kwestii długów zaciąganych przez uczestniczkę. Mimo to wnioskodawca nie wniósł o rozliczenie spłaconych przez siebie długów zaciągniętych w trakcie małżeństwa przez uczestniczkę.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka zgłosiła do rozliczenia dodatkowe składniki majątku wspólnego w postaci ruchomości - telewizora wraz z kinem domowym oraz samochodu osobowego marki D. (...). Ponadto uczestniczka nie zgodziła się z żądaniem wnioskodawcy w zakresie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej. W ocenie uczestniczki podział ten powinien nastąpić w ten sposób, że 60% kwoty przypadnie dla uczestniczki, a 40% dla wnioskodawcy. Jednocześnie uczestniczka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od wnioskodawcy kosztów postępowania.

W toku postępowania strony zmieniały swoje stanowiska. Ostatecznie na rozprawie w dniu 5 czerwca 2020 r. wnioskodawca i uczestniczka postępowania cofnęli wnioski o podział majątku w zakresie zgłoszonych ruchomości i zgodnie oświadczyli, że jedynym składnikiem majątku wspólnego jest prawo własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w T.. Równocześnie uczestnicy zgodnie oświadczyli, że domagają się sprzedaży tego prawa w drodze licytacji publicznej, albowiem żaden inny możliwy sposób podziału nie jest możliwy do zrealizowania.

### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

W dniu 28 kwietnia 1984 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T. H. W. (1) i R. W. (1) zawarli związek małżeński.

(okoliczno ść bezsporna)

R. W. (1) ma wykształcenie średnie, pracowała jako maszynista. Z tego tytułu miał możliwość zamieszkania wraz z rodziną w lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w T., należącym do zasobów kolejowych. W trakcie małżeństwa R. W. (1) dużo pracował, nawet po 230 godzin miesięcznie. Z tytułu wynagrodzenia za pracę i płatnych nadgodzin uzyskiwał wysokie dochody (w 1998 r. 2.800 zł, po 2000 r. od 5.000 zł do 11.000 zł). H. W. (1) była szwaczką. Uzyskiwała niskie dochody. W 1985 r. zaszła w pierwszą ciążę. Małżonkowie zgodnie postanowili, że R. W. (1) skupi się na pracy zawodowej i zarabianiu pieniędzy na utrzymanie rodziny, a H. W. (1) zostanie w domu, aby opiekować się dziećmi i zajmować się gospodarstwem domowym. W 1990 r. H. W. (1) urodziła drugie dziecko, a w 2002r. trzecie. Poza wykonywaniem prac dorywczych nie była aktywna zawodowo.

(dowody: zeznania wnioskodawcy R. W. (2) śniewskiego – k. 21-22 [00:05:13-00:42:15], k. 95v.-96v. [00:14:23-00:52:08]; zeznania uczestniczki H. W. (1) – k. 96v.-98 [00:55:09-01:33:28])

W 2001 r. R. W. (1) uzyskał możliwość wykupu zajmowanego lokalu mieszkalnego na preferencyjnych warunkach. Małżeństwo zaciągnęło na ten cel kredyt. Z przyczyn formalnych do wykupu mieszkania nie doszło, a strony przeznaczyły pożyczone pieniądze na zakup samochodu osobowego marki D. (...) (rok produkcji 2000). Raty kredytu były spłacane z wynagrodzenia za pracę uzyskiwanego przez wnioskodawcę.

Prawo własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w T., składającego się z 2 pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju uczestnicy nabyli ostatecznie na podstawie umowy przeniesienia własności z dnia 27 października 2004 r. Wartość lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w T. według stanu na chwilę rozwodu i cen aktualnych wynosi 200.000 zł.

(dowody: okoliczno ść bezsporna, zeznania wnioskodawcy R. W. (1) – k. 21-22 [00:05:13-00:42:15], k. 95v.-96v. [00:14:23-00:52:08]; odpis zupełny z księgi wieczystej Kw nr (...); decyzja o rejestracji pojazdu – k. 29; wyciąg bankowy – k. 93)

W następnych latach małżeństwo zaciągało kolejne zobowiązania finansowe – na remont łazienki, na meble, na wakacje. W pewnym momencie uczestnicy wpadli w spiralę zadłużenia. Zaciągnięte zobowiązania były spłacane z

kolejnych kredytów i wynagrodzenia R. W. (1). Uczestnicy celem spłaty zadłużenia zaciągnęli kredyt hipoteczny. Ustanowiono umowną hipotekę kaucyjną na kwotę 112 800 zł.

Jako że H. W. (1) zajmowała się gospodarstwem domowym, posiadała kartę bankomatową do rachunku bankowego, na który wpływało wynagrodzenie R. W. (1). Strony umówiły się, że uczestniczka będzie korzystać z tych pieniędzy w celu zaspokojenia potrzeb rodziny. Miała wydawać je na zakupy, utrzymanie dzieci, opłacanie rachunków, w tym czynszu mieszkania.

W trakcie małżeństwa wnioskodawca naużywał alkoholu, stosował wówczas wobec żony psychiczną przemoc. W rodzinie wybuchały kłótnie.

R. W. (1) dopiero po rozwodzie dowiedział się, że żona nie opłacała bieżących rachunków. Było to przyczyną licznych kłótni między małżonkami. R. W. (1) oskarżał żonę o rozrzutność, a ta zarzucała mężowi zbyt niskie zarobki na utrzymanie pięcioosobowej rodziny i brak zainteresowania wysokością kosztów życia. Uczestniczka podjęła wówczas pracę, aby choć trochę uniezależnić się od męża i pomóc rodzinie w spłaceniu długów. Wtedy zaczęła spotykać się ze znajomymi. Po tym jak wyszła z koleżanką na dyskotekę, wnioskodawca nie chciał jej wpuścić do domu. Był to punkt kulminacyjny konfliktu rodzinnego. Wówczas, tj. w 2011 r. H. W. (1) postanowiła odejść od męża. Przez pewien czas mieszkała u córki, ostatecznie wynajęła mieszkanie. Najmłodszy syn D. W. (1) pozostał pod opieką ojca. R. W. (1) dobrze wywiązywał się z opieki na dzieckiem. Zapewniał mu utrzymanie, dbał o potrzeby syna i pomagał w nauce. H. W. (1) nie regulowała obowiązku alimentacyjnego wobec syna w wysokości orzeczonej przez Sąd. Jednak spotykając się z synem, kupowała mu np. ubrania, typu kurtki, buty. W tym samym czasie R. W. (1) starał się spłacać ciężące na rodzinie zadłużenie.

(dowody: zeznania wnioskodawcy R. – k. 21-22 [00:05:13-00:42:15], k. 95v.-96v. [00:14:23-00:52:08]; zeznania uczestniczki H. W. (1) – k. 96v.-98 [00:55:09-01:33:28]; zeznania świadka K. T. – k. 54-55v. [00:08:46-00:55:53]; zeznania świadka D. W. (1) – k. 55-56v. [00:55:54-01:31:38]; zaświadczenie komornicze – k. 10; odpis zupełny z księgi wieczystej Kw nr (...) - k. -8-9)

W trakcie małżeństwa uczestnicy nie zawierali umowy o rozdzieleniu majątkowej, żaden z nich nie został ubezwłasnowolniony, ani nie ogłosił upadłości. Między stronami nie było orzeczonej separacji.

(dowód: zeznania wnioskodawcy R. W. (1) – k. 21-22 [00:05:13-00:42:15])

Wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku rozwiązał związek małżeński H. W. (1) i R. W. (1), zawarty w dniu 28 kwietnia 1984 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T., z winy obu stron. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim D. W. (1) powierzono ojcu. Wyrok uprawomocnił się z dniem 13 marca 2015 r.

(dowód: wyrok rozwodowy – k. 6-7)

W drugiej połowie 2015 r. R. W. (1) przeprowadził się wraz z małoletnim synem do domu swojej nowej partnerki. D. W. (1) źle przyjął tę zmianę. Wszedł w okres buntu. Uważał, że nowa partnerka ojca jest do niego negatywnie nastawiona. W tym też czasie R. W. (1) zachorował na chorobę nowotworową. Nie mógł już w dalszym ciągu wykonywać pracy zarobkowej. Przeszedł na emeryturę. Otrzymuje świadczenie rządu 3.000 zł miesięcznie. Mieszka z konkubiną, której emerytura wynosi 1200 zł miesięcznie. Aby uniemożliwić byłej żonie powrót do mieszkania przy ul. (...) w T., R. W. (1) wynajął to mieszkanie osobom trzecim, w wyniku czego mieszkanie zostało zdewastowane. Od czasu rozwodu wnioskodawca spłaca wspólne zadłużenie stron.

W 2018 r., podczas pobytu R. W. (1) w szpitalu, K. T. (córka) przekazała H. W. (1) klucze do mieszkania przy ul. (...) w T., umożliwiając swojej matce powrót do wspólnego domu uczestników. W 2019 r. D. W. (1) postanowił wyprowadzić się od ojca i jego nowej partnerki, i zamieszkać z matką w mieszkaniu przy ul. (...) w T.. H. W. (1) poniosła wydatki w celu przywrócenia mieszkania do stanu użyteczności. Uczestniczka jest z zawodu szwaczką, pracuje na pół etatu w zakładzie (...). Zarabia ok. 1500-1600 zł netto miesięcznie. Ponosi koszt utrzymania mieszkania w kwocie 900 zł.

Pomaga jej córka, czasami uczestniczka dorabia sprząając. Uczestniczka spłaca kredyt zaciągnięty przed rozwodem na remont łazienki.

(dowody: zeznania wnioskodawcy R. – k. 21-22 [00:05:13-00:42:15], k. 95v.-96v. [00:14:23-00:52:08]; zeznania uczestniczki H. W. (1) – k. 96v.-98 [00:55:09-01:33:28]; zeznania świadka K. T. – k. 54-55v. [00:08:46-00:55:53]; ugoda bankowa – k. 30; zdjęcia mieszkania – k. 31-37; wynik badania lekarskiego – k. 94)

### ***Sąd zważył, co następuje:***

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, a także w znaczącej części na podstawie zeznań uczestników oraz zeznań świadków. Jeśli chodzi o dokumenty, to Sąd prawie w całości uznał je za miarodajne dla czynionych ustaleń, gdyż ich treść i autentyczność nie była kwestionowana uczestników i nie budziła wątpliwości Sądu. Jedynie zestawieniu wydatków wnioskodawcy (k. 92) Sąd nie nadał mocy dowodowej z przyczyn wskazanych w dalszej części uzasadnienia.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, tj. dzieci uczestników K. T. i D. W. (1), gdyż były one wzajemnie spójne i logiczne.

Sąd dał co do zasady także wiarę uczestnikom postępowania na okoliczność wspólnego pożycia, podziału ról w małżeństwie, przyczyn rozpadu związku. Za niewiarygodne Sąd uznał natomiast zeznania wnioskodawcy w zakresie, w jakim twierdził, że w trakcie małżeństwa nie nadużywał alkoholu. Zeznania te są bowiem odosobnione i przeczą spójnie zeznającym świadkom i uczestniczce. Co prawda wnioskodawca powołał się na dowód w postaci opinii biegłego lekarza psychiatry, który sporządził ją dla celów postępowania rozwodowego i z której to opinii miało wynikać, że wnioskodawca nie był uzależniony od alkoholu, jednakże trudno Sądowi odnieść się do tych twierdzeń, gdyż wnioskodawca opinii takiej nie przedłożył, uniemożliwiając Sądowi potraktowanie jej choćby jako dokument prywatny. Cała inicjatywa dowodowa wnioskodawcy opierała się na przywoływaniu ustaleń poczynionych przez Sąd orzekający o rozwodzie stron. Ustalenia te jednakże mogą jedynie posiłkowo stanowić oparcie dla czynionych w sprawie ustaleń, ale i tak jedynie w zakresie, w jakim są one zbieżne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Przeciwnie przyjęcie zaprzeczałoby jednej z podstawowych zasad rządzących postępowaniem cywilnym, jaką jest zasada bezpośredniości. Argumentem świadczącym o nienadużywaniu przez wnioskodawcę alkoholu nie jest także i to, że nigdy w pracy, a pracował jako maszynista, nie stwierdzono, by był pod wpływem alkoholu.. Pracował on bowiem w systemie zmianowym i między kolejnymi zmianami zdarzały mu się nawet 36-godzinne przerwy. Nieprawdziwe są także zeznania, w których wskazywał, że uczestniczka po wyprowadzeniu się ze wspólnego domu przez długi czas nie miała kontaktu z synem, gdyż przeczą temu zarówno zeznania uczestniczki, jak i syna D. W..

Zeznania uczestniczki Sąd uznał za wiarygodne w zakresie, w jakim były one spójne z zeznaniami świadków. W tym miejscu wskazać należy, że uczestniczka zaprzeczyła, by po jej odejściu z domu były jeszcze jakiegokolwiek zadłużenia z wyjątkiem długu hipotecznego. To wnioskodawca zatem zgodnie z art. 6 kc winien wykazać, w jakiej wysokości zadłużenie było skutkiem lekkomyślności uczestniczki, czemu jednak nie sprostał. Sąd istnienia zadłużenia spowodowanego przez uczestniczkę nie neguje, potwierdziła je bowiem świadek K. T., jednakże i ona nie przyznała wysokości długu wskazywanej przez ojca, podając, że zdarzały się zaległości w zapłacie czynszu czy też energii.

Wspólność ustawowa małżeńska uczestników ustala 13 marca 2015 r. r. na skutek prawomocnego orzeczenia rozwodu przez Sąd Okręgowy w Gdańsku. Zastosowanie do podziału majątku wspólnego znajdują więc przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (krio) w wersji obowiązującej od dnia 20.01.2005 r. (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. Nr 162, poz. 1691). Jeżeli w dniu 20.01.2005 r. stosunki majątkowe małżonków podlegały wspólności ustawowej, składniki majątków istniejące w tym dniu zalicza się do majątku wspólnego albo do majątków osobistych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17.06.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw).

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek. Dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (art. 31 krio).

Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi (art. 567 § 3 kpc w zw. z art. 684 kpc). Należy zauważyć, że podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe, które były składnikami majątku wspólnego w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału. Jednakże przy dokonywaniu tego podziału nie uwzględnia się tylko tych przedmiotów, które były objęte wspólnością i zostały - w czasie trwania wspólności ustawowej lub po jej ustaniu - zużyte w wyniku normalnego ich używania lub zbyte zgodnie z przepisami o zarządzie majątkiem wspólnym (art. 36 - 40 k.r.o.) bądź przepisami o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 46 k.r.o.). Natomiast uwzględnia się rachunkowo przedmioty majątkowe, które zostały bezprawnie zbyte, zniszczone, zużyte lub roztrwonione przez jedno z małżonków - przy podziale majątku wspólnego wartość tych przedmiotów podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego temu małżonkowi.

Wobec powyższego w skład majątku wspólnego uczestników weszło prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Tczewie prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) o zgodnie wskazywanej przez uczestników wartości 200.000 zł

Łączny majątek uczestników należało zatem oszacować na kwotę 200 000 zł, bowiem jest to jedyny składnik majątku wspólnego uczestników (pkt I).

W związku z cofnięciem żądania w zakresie podziału składników majątku w postaci ruchomości (podział pozasądowy) Sąd na podstawie art. 355 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc postępowanie w tym zakresie umorzył (pkt IV).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi (art. 567 § 1 kpc). Inaczej niż w przypadku ustalenia składu i wartości majątku wspólnego (art. 567 § 3 kpc w zw. z art. 684 kpc), czy sporów o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności (art. 618 § 1 kpc), oraz żądania ustalenia i rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty małżonka Sąd nie rozstrzyga o ustaleniu nierównych udziałów czy też rozliczeniu nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny z urzędu, a jedynie na wniosek.

Odnosząc się do żądania uczestników ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym na wstępie wskazać trzeba, że zgodnie z art. 43 § 1 krio oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Paragraf 2 tegoż przepis wskazuje jednak, iż z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Kumulatywnie zatem wystąpić muszą dwie przesłanki – ważne powody, dla których strona występuje z takim wnioskiem oraz nierówny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku. Z przepisu tego wynika zatem, iż ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, jeżeli zachodzą ku temu ważne przyczyny. Art. 43 krio nie precyzuje, o jakie ważne przyczyny chodzi, a zatem stwierdzenie ich zależy od uznania sądu.

Odnosząc się do pierwszej z powyżej wskazanych przesłanek wyjaśnić należy, iż przy ocenie istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 krio należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciążących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (tak. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2002 r., III CKN 1018/2000, LexPolonica nr 379460). Ważnymi powodami będą względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego. Podkreślenia wymaga, iż o istnieniu ważnych powodów nie przesądza obciążająca jednego z małżonków wina rozkładu pożycia, stwierdzona przez

sąd w wyroku rozwodowym. Za ważne powody mogą być uznane: fakt trwonienia majątku przez jedno z małżonków, alkoholizm, hazard, narkomania, a nawet dokonywanie ryzykownych operacji finansowych.

Przez przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego należy zaś rozumieć nie tylko działania prowadzące do zwiększenia substratu tego majątku, lecz przede wszystkim całokształt starań o zaspokajanie potrzeb założonej przez nich rodziny. Decydującego znaczenia nie ma więc wysokość zarobków, czy też dochodów osiągniętych przez każdego z małżonków, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Zakłada się, że w przeciętnej, normalnie funkcjonującej rodzinie, gdzie np. tylko jeden z małżonków pracuje zawodowo, zaś drugi zajmuje się wyłącznie gospodarstwem domowym, brak jest podstaw do przyjęcia, iż małżonkowie w nierównym stopniu przyczynili się do powstania majątku wspólnego. Przyczynianie się do powstania majątku wspólnego może polegać zarówno na wniesieniu aktywów, jak i na zaoszczędzaniu wydatków.

Mając na względzie powyższe wytyczne wskazać należy, że w okolicznościach sprawy nieusprawiedliwione było żądanie uczestników ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Odnośnie do żądania wnioskodawcy ustalenia nierównych udziałów w stosunku 70 % do 30 % na jego rzecz, wskazać należy, że wnioskodawca argumentował to długami, które powstały na skutek nieracjonalnego gospodarowania przez uczestniczkę pieniędzmi. Zauważyć jednak trzeba, że wnioskodawca reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie podjął jakiejkolwiek inicjatywy dowodowej, by wysokość tych długów wykazać. Jak już wskazywano odwoływanie się w tym zakresie do ustaleń Sądu Okręgowego orzekającego w przedmiocie rozwodu jest niewystarczające. W postępowaniu cywilnym w zakresie dowodzenia obowiązuje bowiem zasada bezpośredniości, a Sąd nie jest związany ustaleniami innego Sądu, a jedynie jego prawomocnym rozstrzygnięciem. O wysokości długów niewątpliwie nie stanowi odrębnie sporządzone przez wnioskodawcę zestawienie wysokości spłaconego zadłużenia (k. 92), bowiem, wobec zaprzeczenia uczestniczki temu, by po jej odejściu w 2011 r. były jeszcze długi, nie ma ono mocy dowodowej. Uwadze nie może uść to, że uczestnicy w trakcie małżeństwa zaciągali kredyty „na życie”, przy czym jednym kredytem spłacali drugi, co powodowało spiralę zadłużenia. W związku z tym nie zawsze było ich stać na spłatę długów z zarobków wnioskodawcy, czego ten miał świadomość. Kredyt hipoteczny i związane z nim ustanowienie hipoteki nie mogło stanowić zabezpieczenia spłaty długów, o których wnioskodawca dowiedział się dopiero po rozwodzie, gdyż hipotekę ustanowiono już w 2005 r. Nawet gdyby jednak przyjąć twierdzenia wnioskodawcy za prawdziwe i uznać, że na skutek zaciągnięcia długów uczestniczka w mniejszym stopniu niż on przyczyniła się do powstania majątku wspólnego, to nie zachodzi druga z przesłanek ustalenia nierównych udziałów, jaką są „ważne powody”. Uczestnicy byli bowiem małżeństwem prawie 30 lat, ze związku tego urodziło się troje dzieci. Uczestnicy w małżeństwie podzieli swe role w ten sposób, że wnioskodawca pracował i zarabiał na utrzymanie rodziny, a uczestniczka zajmowała się dziećmi i pracowała w gospodarstwie domowym. Zresztą sam uczestnik przyznał, zeznając na rozprawie, że uczestniczka dbała o dzieci (k. 21). Ponadto brak jest dowodów pozwalających przyjąć, że zadłużenie spowodowane przez uczestniczkę było wynikiem trwonienia przez nią pieniędzy. Świadczą o tym zeznania świadków, a głównie córki, która np. wskazała, że uczestniczka kupowała ubrania w sklepie z odzieżą używaną. Nieprawdą jest także to, że po wyprowadzeniu się z domu H. W. nie miała kontaktów z synem. Przemawiają przeciwko temu zeznania syna, który wskazywał, że utrzymywał relacje z matką i ostatecznie odszedł od ojca i z nią zamieszkał, za jeden z powodów takiego stanu rzeczy podając nadużywanie alkoholu przez ojca i jego partnerkę nastawiającą ojca przeciwko niemu. Co ważne, to wnioskodawca uniemożliwiał uczestniczce zamieszkanie w ich wspólnym mieszkaniu, używał wobec niej wulgaryzmów, grożąc, że nigdy jej do tego mieszkania nie wpuści, mimo że stało ono puste, a następnie zostało zdewastowane przez osoby, którym wnioskodawca bez porozumienia z uczestniczką mieszkanie wynajął. Z pola widzenia nie może zniknąć i to, że uczestniczce udało się zamieszkać we wspólnym mieszkaniu li tylko dlatego, że dostała klucze od córki.

Odnośnie do żądania uczestniczki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym w stosunku 60 % do 40 % z korzyścią dla niej wskazać należy, że jest ono także niezasadne. Co prawda mogłyby przemawiać za tym „ważne powody” w postaci nadużywania przez wnioskodawcę alkoholu i stosowania przemocy psychicznej wobec uczestniczki, jednakże nie sposób uznać, by wnioskodawca, który przez cały okres małżeństwa utrzymywał rodzinę, często pracując w nadgodzinach, w mniejszym stopniu niż uczestniczka przyczynił się do powstania ich majątku wspólnego.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł o oddaleniu wniosków uczestników o ustalenie nierównych udziałów (pkt II).

W świetle art. 212 § 2 i 3 zd. 1 i 2 kc rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy sposób i termin ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu.

Jakkolwiek sprzedaż egzekucyjna rzeczy stanowi ultimo ratio, to w okolicznościach sprawy była ona jedynym adekwatnym sposobem podziału majątku. Uczestnicy bowiem zgodnie o nią wnosili, gdyż nie stać ich na spłatę drugiego z nich. Wnioskodawca ma emeryturę ok. 3000 zł miesięcznie i cierpi na chorobę nowotworową, zaś uczestniczka pracuje na pół etatu jako szwaczka i zarabia ok. 1500 -1600 zł miesięcznie. Poza tym oboje spłacają jeszcze zaciągnięte długi i nie posiadają żadnego innego majątku, a co więcej mają na utrzymaniu siedemnastoletniego syna D. W. (1). Podział fizyczny nieruchomości z uwagi na jej niewielką powierzchnię, brak chęci uczestników, by wspólnie mieszkać, również nie mógł być racjonalnym rozwiązaniem. Poza tym ewentualne koszty adaptacji celem dokonania takiego podziału także przerosłyby możliwości zarobkowe uczestników.

W tym stanie rzeczy Sąd zarządził sprzedaż egzekucyjną wspólnej nieruchomości uczestników i wobec oddalenia wniosków o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym określił, że suma uzyskana z jej sprzedaży (po pomniejszeniu o koszty egzekucyjne) będzie przypadała każdemu z uczestników po połowie (pkt III)

W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi (art. 45 krio w zw. z art. 567 § 1 kpc). Artykuł 45 § 1 krio, stosuje się także do długów spłaconych w trakcie wspólności majątkowej małżeńskiej z majątku osobistego jednego z małżonków. W przypadku długów spłacanych po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej stosować zaś należy art. 207 kc, po myśli którego każdy ze współwłaścicieli ponosi związane z rzeczą wspólną wydatki i ciężary w stosunku do wielkości swojego udziału. Przy czym biorąc pod uwagę to, iż w/w rozszczenia, z wyjątkiem rozliczenia nakładu z majątku wspólnego na majątek osobisty, rozpoznawane są wyłącznie na żądanie uprawnionego, zastosowanie do nich mają rygory określone w przepisach normujących postępowanie procesowe. Rozstrzygnięcie o tych rozszczeniach nie należy do istoty postępowania podziałowego, lecz następuje przy okazji tego postępowania w celu ostatecznego zakończenia wszystkich kwestii wiążących się z podziałem majątku wspólnego. Inną konsekwencją tegoż poglądu jest obowiązek strony domagającej się zwrotu nakładu (odpowiednio spłaconego długu) dokładnego określenia swego żądania zgodnie a art. 187 § 1 pkt 1 kpc z w. z art. 13 § 2, którego zakresem sąd stosownie do art. 321 § 1 kpc z w zw. 13 § 2 kpc jest związany ( tak też SN w postan. z dnia 01.12.2011r., I CSK 78/11, postan. SN z 04.04.2012r. I CSK 323/11).

W okolicznościach sprawy wnioskodawca wskazywał, że tylko on spłacał zadłużenie stron po rozwodzie, co przyznała uczestniczka, jednakże nie wniósł o jego rozliczenie. Uwadze nie może ująć to, że reprezentował go zawodowy pełnomocnik, a nadto, że na pytanie Sądu na rozprawie w dniu 5 czerwca 2020 r. kategorycznie twierdził, że nie chce rozliczania tego w tym postępowaniu (k. 96v).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc (pkt V i VI).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, uczestnicy bowiem zmierzają do wspólnego celu. Z tych przyczyn wnioski uczestników o zasądzenie od siebie nawzajem kosztów postępowania, należało oddalić.